

Ezer húsvét a föltámadás hitében

Beszélgetés dr. Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti érsekkel

„Elnémultak a sóhajok, / pokolból feltörő jajok, / angyal kiált - fényben ragyog - / Így szól: az úr feltámadott.”

Csak pár óra még és felzeng a templomokban a gyönyörű húsvét reggeli himnusz: Jézus Krisztus feltámadása áradó örömmel tölti el a hívő lelkeket. A történeszek adatai szerint a kalocsai egyházi központhoz tartozó közösségek ezer év óta élnek át újra a húsvétot, azaz a misztériumot. Dr. Bábel Balázs metropolita a 91. főpapi, aki arra kapott megbízást Szent Péter utódjától, hogy azok, akiket megjelöltek Krisztus keresztyével, részesülhessenek a fő ünnep élető karizmáiból...

Missziós példák

– A kalocsai érsekség krónikáiban számos ismert történeti személyiséggel találkozhatunk. Voltak katonai érsekek; de jeles intézményalapítók, tudósok, politikusok, templom- és kórházépítők is.

A misszióknak sokféle formáját ismerték érsek úr elődei. Állithatók-e ök a mai csaták idején példaképek?

– Ezer év óriási, nehezen átlátható időszak – kezdte választát a metropolita. – Ismerve azonban viharos történelmünket, nem lehet csodálkozni azon, hogy Csák Ugrin (1219-1241) elődöm a muhi csatában karddal a kezében küzdött a hitért. Tomory Pál (1523-1526) hősi halálára pedig a nemzet gyásznapján, a mohácsi vész szomorú évfordulóján emlékezhetünk. Nem tagadom azonban, hogy hozzámm inkább az építő érsekek állnak közelebb. Az alapító, Asztrik

(1000-1012) apát. Aki kiváló, megbízható diplomata lehetett. Akinek a pápánál épűgy hittek, mint Szent István udvarában. Az egyházépítés nagy ívű anyagi vállalkozásai kötődnek a Patatichok nevéhez. Rangos példát hagyott ránk az iskolaalapító, intézményszervező Kunszt József (1854-1866) is. Aki úgy és azzal a fegyverrel harcolt, amivel most mi: a szellem, a szó, a tanítás erőltetnek látszó eszközeivel. És nem valaki ellen, hanem valakiért.

– Milyen igazságok érvényre juttatásáért kell ma küzdeni?

– Az igazság mellett tanúbizonyságot tenni ma sem könnyű s nem veszélytelen feladat. Nem a török kardok életől hegyétől kell tartanunk. De, figyelj csak meg, hogy milyen heves támadások fogadják az örök értékekért – például az élet védelméért – példázott és bátran kiálló II. János Pál meggyalululásait. Ilyen harcokra gondoltam...

Vagyon és lélek

– Hatszázézer hold kiváló föld, számtalan építlet, alap és alapítvány fölött dönött egykor – még hatvan-hetven évvel ezelőtt is – Kalocsa első papja. Vajon segített ez a mérhetetlen nagy vagyon közelebb kerülni az evangélium lényegéhez?

– Nem érdemes szembeállítani a múltat a jelennek. Egészen más a helyzet. Anynyi azonban bizonyos, hogy az egyház akkori jóvelmei nem egy magánember bevételei voltak. Az egyházmegei intézmény, mint egy gondos vagyonkezelő, gyakorlatilag az állam feladatait

Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti érsek.

látta el a bevételekből. Az érsekek településeket alapítottak, iskolákat, kórházakat, szegényházakat, könyvtárakat egyéb kulturális és közművelődési intézményeket fundáltak, és nem utolsósorban templomokat építettek. Szinte csak azokat a kincseket, rangos létesítményeket tudjuk ma megmutatni a múlt emlékeiként, amelyeket a birtokok jövedelmeiből építettek föl. En megkérdézném, hogy a mai multik vagyonából, nyereségeiből vaj mi marad majd meg az utókornak mint közösségi kincs?

– Nem gondol nosztalgiaúval a régi időkre, amikor a bácskai, a Duna meléki, a gemenci településeket járga?

– A katolikus egyház a rendszerváltoztatás után nem igényelt vissza földelket. Nekünk nincs szükségünk földi birtokokra és birtoklásra. Segítséget kértünk azonban ahhoz, hogy intézményeinket működtessük. Úgy gondolom: elődeim is eszköznek, hasznos, megőrzendő, fejlesztendő örökségnek tekintették az egyházmege vagyonát, egy teljesen más problémákkal küzdő korban.

A tékozló fiú példája

– A ma élő érsekeket elsősorban a hitvédelem dolgaiban terhelte a felelősség. Lehet azt mondani: anyagihiányból szegényedtünk, lelkiekben gazdagodtunk?

– Ha valaki tönkremegy, eltékozolja minden földi dolgát, nem képes az elvesztett vagyon egyhamar újrateremteti. A lélek – éppen a Szentírásból tudjuk – más természetű. Ha – mert bűnök mocsokjaja – kiszáradt vagy fáult is, képes a megújulásra. Ismerjük a tékozló fiú krisztusi történetét. Van megígérés, van újrakezdés és megtisztulás. Ez a nagyszerű. Az emberek lehet lelkesíteni. Hisznek. Megpróbálják. Éppen a húsvéti idő jól példa erre.

– Aztán kezdődik minden előlről. Nem kiábrándító ez egy gyóntató anyának?

– Nem. A fiatalok, a nagycsaládok, a házások, az idősebb kortak között is találunk mindig olyanokat akik hisznek a szeretetben. Hisznek Krisztusnak! Elettiket egy-egy nemes eszmény megvalósí-

tására teszik föl. Sokan vannak, vagy kevesen? Ezen lehet vitatkozni. A szociológusok képesek beszámolni az arányokról, az érdeklődés számbeli változásairól. Szerintem azonban az igazi titok – hogy miért vannak, miért vagyunk éppen ennyien – titok marad. És persze az is misztérium, hogy kik elkötelezték, milyen égi sugallatra adják át életüket a szakrálisnak, egy profán világnak...

A húsvéti tanítás adománya

– Éppen ez a különös, megújító lélek, ez a hitből fakadó lelkesültség teszi ünnepé az idei húsvétot is. Vajon a milleniumi-adomást a megújuló egyházmege főpásztorai tudja-e már, mit mond a hűveknek a nagyszombat? Halleluját követően...

– Nem tudom, hogy a lélek mit ad majd a nyelvemre, mert a jó húsvéti szentbeszéd adománya, amelyre lehet ugyan készülni, de – minden gyakorló lelképásztor tudja – téveszt az, aki azokban a percekben szónokolni akar. Az örök igazságokat kell majd valahogy újrafogalmazni. Azt, hogy van remény. Az ember életben a halál nem az utolsó tény. Van föltámadás, van megújulás, van örök élet. Jézus Krisztus éppen ezt a kiolthatatlan reményt oltja ilyenkor a szívünkbe. Pedig ez a világ a halál anygalának az erősebb elvált, egyenes pályát. Az abortuszok, az euthánázia, a bűnözés, a háborúk látszólag mind nagyobb erővel tartják állásaikat a 21. század pokláiban. Mi nemet mondunk a halálra. Igent az életre. Bátran és hittel énekeljük nagyszombatban: Ó halál, én leszek a halálad; pokol, én leszek a fullánkod....

Nem engedhetjük el a rászorulókat kezét

Othonra leltek a gyerekek

Zsoltó konferenciaterem fogadta a köztársasági elnököt a kecskeméti Tudomány és Technika Házában. Az ünnepi meggyűlésre többek között polgármesterek, megyei államigazgatási szervek irányítói, intézményvezetők, egnád vezetők is eljöttek.

Idén száz esztendője történt a magyar országgyűlésben. 1901. június 5-én a honatyák elfogadták az állami gyermekmenhelyek létrehozásáról szóló törvényekelty. Az a (jogi)történelmi nap számít a Magyarországi jogalkotás születésnapjának. A Bács-Kiskun Megyei Közgűlés múlt pénteken ünnepi ülésen emlékeztet a hazai szociális jogalkotás kezdetére, elmúlt egy évszázadra. A tudományos igényű konferencián részt vett a nyitólendást tartott Mádi Ferenc, a Magyar Köztársaság elnöke.

ÜNNEPI MEGGYŰLÉS

- Az a bizonyos század eleji törvény egyik melléklet úgy rendelkezett: védiken azokon a településeken kell létrehozni gyermekmenhelyeket, ahol a helyi társadalom képes megfelelő szintű működésüket biztosítani - mondotta Endre Sándor, a Bács-Kiskun Megyei Közgűlés elnöke bevezetőjében. A kecskeméti Tudomány és Technika Háza zsűfőlégi megfeli konferenciateremben emlékeztetett arra, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat jelenleg mintegy ezer gyermekről gondoskodik, akik szűkös nélkül kénytelenek felnőni. „A helyi társadalom tehát ma mi vagyunk” - mondta. Az elnök hangsúlyozta: a megyei önkormányzat jelentős anyagi és szellemi erőforrást a gyermek szociális ügyre. Példaként említette, hogy a kecskeméti Faragó Béla Gyermekotthon két lakó tavalgy keltőzhetett család házából kiakított, új otthonukba, amelyekben emberbő körülmények között nőhetnek fel, mint a ridegebb intézeti falak között. Aztán út a családokhoz hozták létre a hajósi Haynald Gyermekotthon régi kastélyépületébe is. A megyei önkormányzat bácsalmási és kunfehértói gyermekotthonokak korszerűsítéséig ugyancsak a kiemelt fontosságú feladatok között szerepel.

tok között szerepel. Mindezekre a beruházásokra a megye összesen mintegy 210 millió forintot áldoz, amelyből 90 millió forint a Szociális és Családügyi Minisztérium támogatása. Endre Sándor jelezte: a megyei önkormányzat intézményeinek kétharmada szociális intézmény, amelyek a különböző okokból gondoskodásra szoruló, fiatalból és idősebb embertársainkon hitvatok segíteni. Ezért is van létjogosultsága egy olyan tudományos igényű konferenciának Bács-Kiskun megye székhelyén, amelyen jogalkotók és jogalkalmazók találhatnak meg.

A bevezető gondolatok után Mádi Ferenc köztársasági elnök nyitó előadása következett a magyar szociális jogalkotásról. Am az állami konferenciabeszédé előtt a vendég látós polgármákos szölt. Mint mondotta: Kecskemétre nem csak emiat a fontos témát körbejáró konferencia miatt érdemes jönni. A hírvs város Magyarországon azon nagy történelmi települési közé tartozik, amely büszke lehet kultúrájára, kiemeleköl iskolára, zenél és színházi életére, építészeti értékre, fejlődő gazdaságára. Nevels szűlőit közt mindennekellő Katona Józsefnek, nemzeti dárának szerzőjének neve kívánkosz említésre, főképp, hogy jópásgézt talán már f is nem egyszer találkoztak szociális gondolkodók, kérdésekkel. A köztársasági elnök előadásának a „Szociális jogalkotás a hatekonnyak szolidaritás” címet adta. Beszédében visszakentert a szociális jogalkotás történetére, és a szociális feladatokról, a jövőről. Hangoztatta: a társadalom egészének jólétére törekedni elsősorban az állam feladata. Am az állam szerepvállalás mellett - lehetőségekhez képest - az állampolgároknak is mindent meg kell tenniük, hogy nehezebb sorsú honfátársak jog élektörvények között élhessenek. Mádi Ferenc megfelle szerint a jogalkotásnak mindekkellő azt kell garantálnia, hogy a szociális juttatások a ténylegesen rászorulókat támogassák, s ez a támogatás hatékony legyen. Fontos kiindulópont - fejtette ki - az emberi méltóság, amiről nem lehet beszélni, ha annak legminimálisabb anyagi feltételei hiányoznak. Figgetlenül attól, hogy a szűkesség kialakulásához magá a szűkesség szenvedő is hozzájárul, az állam nem engedheti el

azok kezét, akiket chezés vagy hajléktalanság szöjt. Ez a követelmény ugyanis az emberi méltóságához való jogból áddók - szögezte le az államfő.

Mádi Ferenc emlékeztetett az alkotmányban, valamint a nemzetközti vállalkosokban foglalt kötelezettségekre. „Téved, aki a szociális politikai kötelességet vissza nem tértő kiadásnak, a rászorulókon való gondoskodást pusztán becsléltelbí ügynek vagy jobb esetben erkölcsi kötelezettségnek tekint” - mutatót rá. A szociális kiadások jelentős része serkeni a gazdasági hasznót is hozzá emberi produktívást - hangsúlyozta. A köztársasági elnök arra is felhívta a figyelmet, hogy az alapvető ellátási rendszerek szabályait nem szabad évről évre lényegesen megváltoztatni, azoknak kiszámíthatóknak kell lenniük. Különösen igaz ez a nyugdíjrendszerre.

„Téved, aki a szociálpolitika kötelességet vissza nem tértő kiadásnak, a rászorulókon való gondoskodást pusztán becsléltelbí ügynek vagy jobb esetben erkölcsi kötelezettségnek tekint” - mondotta Mádi Ferenc.

Mádi Ferenc a szociálpolitika hosszú távú céljairól szözte kiemelkos fontosságúnak értékelte a családoknak juttatásót (ezen belül a fiatalok lakshoz nyitását és a gyermekvállalás ösztönzését szolgáló) támogatásokat. Rámutatott a társadalom előrelépésére veszélyeire, s arra, hogy e nem kívánkosz folyamat megállításra, vagyis több gyermek születésére nem csak anyagi támogatás kérdése, meg kell teremteni például a rész munkaidős munkavállalás feltételeit is.

MUNKATÁRSUNKTOL

Jogalkotók és jogalkalmazók előadásai

A pénteki konferencián a köztársasági elnök gondolatai után hét felkért hozzászólót tartott előadást a hazai szociális jog témakörében. Fazekas Mariann (ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, Közgűzgatási jogi tanszék) a kilencvenes évek szociális jogalkotásának főbb átomásairól szölt. Láyér József, a Magyar Önkormányzati Szövetség Társulósának elnöke és a Hajdú-Bihar Megyei Közgűlés elnöke az önkormányzatok rendeltetékési gyakorlatáról beszélt. Molnár Ilona, a Szociális és Családügyi Minisztérium Közgűzgatási államtitkára előadásának a „Szociális jogalkotás a népegészségügyért” címet adta. Babel Balázs kalocsai-kecskeméti érsek az egyház szociális tevékenységéről tartott előadást. Albertné Herbizs Mária, a Buják Főiskola Közgűzgatási és oktatási és szociális ellátási kördeiről szölt. Ruzs Molnár Krisztinánna, a Szegedi Tudományegyetem PhD hallgatójának a témája a gyermekvédelem és a képzési rendszerek volt. Végül Nánási László, Bács-Kiskun megye főgyűlése zrtá a sort. A gyermek védelme a jogban” motyóú előadását

Rékási Árpád mutatja a saját maga írta számítógépes programot Mádi Ferencnek és Endre Sándornak.

Péntek kora délután érkezett a kecskeméti megyeházához a köztársasági elnök autója. Mádi Ferenc előbb rövid, négyezemközti beszélgetést folytatott Endre Sándorral, a megyei közgűlés elnökével annak dolgozószobájában. Majd a vendég és vendégülte gyalogosan indultak a Tudomány és Technika Házába az ünnepi meggyűlésre. A konferenciát követően az államió látogatást tett a megyei önkormányzat fenntartásában működő kecskeméti katonatelepi családotthonban. Este pedig a Konzervatív Polgári Kör rendezvényén vett részt a református ünnepélyumban.

Illusztrált vendég. A 13 fősval a nappalban beszélt az államió elnök.

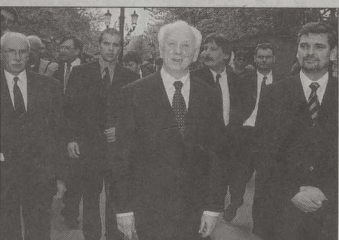
A család nélkül nevelkedő gyermekek különösen rászorulóak a gondoskodásra, a törődésre. Akkor álljak meg jól a helyüket az életben, akkor válnak érétközponti embereké, ha megkapják azt a szeretetet, amelyet a család tud adni. Ez a szeretet vezetett a megyei önkormányzatot akkor, amikor az állam gondozásban lévő gyerekek számára megteremtette a családotthonokat.

Különböszen lenyűgözött élmény volt tapasztalni, hogy mit tesz ez a ház, a megyei önkormányzat és maguk a gyerekek azért, hogy az emberiség magas szintjére lépjenek. Közvetlenül a nevelésnek, mindennek, amit az szeretet tesz. Ezeket a sorokat írta a Rezeda utcai családóthon elnökönyvébe Mádi Ferenc. A köztársasági elnök Endre Sándor megyei elnök társaságában látogatta meg a katonatelepi családóthont.

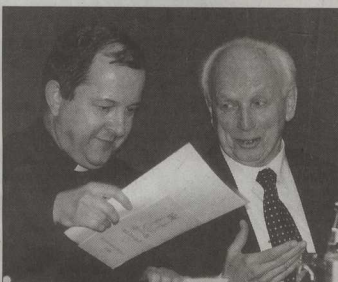
A Rezeda utcai, háromszintes családi házában 13 állami gondozott fiú él, akik nagy izgalommal

a legidősebb 18. Különböz ik iskolákba járnak, de úgy élik, mint egy nagy család. Ot nevelőkük mindent megtesz azért, hogy ne szenvedjenek hiányt semmiben: a szeretetet és a gondoskodást, amit a földi kapnak, talán enyhít azon a fájdalom, amelyet vér szerinti szűleik elvesztése vagy hiánya kellett bennük.

A köztársasági elnök közel egy órát töltött a gyerekek és nevelők társaságában bejárva a házat, megismerve életkörülményeiket. Elbeszélgetett a fiúkkal: megkérdezte tőlük, milyen pályára készülnék, mit szeretnek sportolni, hova járnak szórakozni. Sőt, meg az is szóba került, hogy melyek a kedvenc ételeik. A fiúk büszkén mutattak meg hálószozákat, a konyhatevényt, amelyet saját pénzből vettek, a kenderitmeit, ahol naponta edzőnek és a konyhatevényt, ahol zöldségeket termesztnek. Végül Rékási Árpád adta át mindnyájuk ajándékát megköszönve az elnöknek a látogatást.

Hivatalos lépése óta első ízben jött Kecskeméti Mádi Ferenc, aki a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat meghívására jött a hírvs városba. Hivatalos programjában rövid városnézés is szerepelt. Felvételünkön Endre Sándor, a megyei közgűlés elnöke és Csah Szakáli Sándor alpolgármester (a kép szélén balra) kálajozzja az államió a főteret.

Mádi Ferenc köztársasági elnök, aki a bevezető előadást tartotta a magyar szociális jogalkotás témakörében és Babel Balázs kalocsai-kecskeméti érsek, aki a főzőkönyv alapján az egyház szociális tevékenységéről beszélt.

FOTÓK: R. R.

Az egyházmegye ünnepségeiről

(e-c)

EMITEL-hírel

Az Istenbe vetett hit megtartja a népet

Interjú dr. Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsekkel

Az alapító főpap, Asztrik apát 91. utóda, dr. Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek elhatározta, hogy az államalapításunk évfordulóját köszöntő millenniumi ünnepségsorozat zárásakor meghirdeti egy másik, szintén ezeréves memento programját. A Duna-Tisza közén élő katolikusok a főegyházmege alapításának ezeréves évfordulójára készülnek. A következő év a szent hagyományok alaposság megismerésének időszakak lehet. A zsinati szellemben megújuló plébániák átélik a folyamatos és a megújulás közösségi élményének karizmáiban igen gazdag lelki biztatását.

Szent Pál védelme alatt

„Őn nemrég körlevélben emlékezett meg feleséről. Történeti alapossgú pástörlevelet írt a híveknek. Milyen fordulatok találval? - kezdjük a beszélgetést a metropolitával.

- Annny vizivataros, tüzvész század után bizony eléggé korlátozottak a lehetőségeink a visszatekintésre - mondja dr. Babel Balázs. - A török előtti időkrol se, Kalocsán, se Bácsán nem maradt anyag. Annny azonban a szerencsésb gyűjtőhelyeken fennmaradt munkákból meg tudhatók az Árpádok déli szállástereitén létező, egyházmegye hamarosan, már első főpápa személyében érseki rangot kapott. Különlegesség, hogy az egyházmegyének két székhelye volt: Kalocsa és Bács, két székeskáptalannal, de közös védőszenttel, Szent Pállal. Gyors és igen komoly missziós eredmények születtek itt. Az egyházmegye a középkorban országresznyi területet, Erdély, Bihar, Csanád, Zágráb és Szerém püspökségeit foglalta magában.

- A balkáni római katolikus misszió akkoriban sem volt veszélytelen. Az érseknek jártak az országnyi tartományt. Predikáltak, tanítottak. Ha háború volt, karddal vittuk meg a lelkeket.

Az egyháztartomány nemzetünk minden nagy pusztulását megszenvedte. Főpapjai jelképes alakjaivá váltak a tragédiáknak. Csak Ugrin érsek - oldalán a bácsi főesperessel - a muhi csatában esett el. Tomori Pál a mohácsi csata vértanúja lett. Ők meg voltak győződve arról, hogy Magyarország védelme egyet jelentett a kereszténység védelmével. Aztán jött a felhódás uralom. A török a főpapokat és a világi papokat elfűzte, egyedül a ferences barátokat tűrte meg. A pusztítás mértékét egyetlen száraz adat is jól érzékelteti: a török hódoltság előtt az egyházmegyének 300 plébániája volt, és mindössze 7 maradt a török kidegése után.

A hit adott erőt

- A kitűrt pusztákra a birtokosok idegen ajkú munkásokat, telepeseket hoztak. A tolerancia és a nyitottság szép példája, hogy mindig itt élnek velünk a nemzetiségek. - A menekülő dészlávkok (bunyevácok, sokákok, horvátok, rákok és szerbek) és a betelepítettek nemek, a csekély számban itt maradt magyarokkal együtt kezdték meg az egyházmegye újjáalapítását. Minden elpusztult. Mégis úgy gondolták, hogy a templomok építésére és újjáépítésére legalább olyan fontos figyelni, mint a házakakra. Amikor Kollonich Lipót kalocsaai érsek 1689-ben először jelent meg szekvárosában, csak üszkös romokat talált. A volt királyi vár kápolnáját rendbe hozatta és Szűz Mária tiszteletére szentmisét mutatott be. Ezzel kezdte a főegyházmege újjáépítését. A hit adott erőt az akkori emberek fáradóságainak, és ennek az optimizmusnak lett emléke mai székesegyházunk, amelyik az előző három helyére épült.

- A barokk alapozta meg Kalocsa igazi rangját.

- Ha volt aranykorunk, akkor feltehetően ez volt. Csodálatos kivirágzását hozta ez a kor a lelkeségnek, a katolikus kultúrának és művészetnek. Gombamód szaporodtak a templomok, az iskolák, a szociális intézmények. Főlépült a méreteiben is impozáns

Dr. Babel Balázs

érseki kastély, helyet adva a pártal-nak érték könyvtárnak. E fejlődést igazából majd csak a trianoni békediktátum törítette, amely az érsekség történetének legsomorúbb traumáját okozta. Nemcsak az érseki tartomány veszítette el ekkor nagy részét, hanem maga az egyházmegye is a kétharmadát. És mégis. Talpra állt akkor is a megsemmisített egyházmegye, ahogyan a második világháború után is, a mártírsorsú Grósz érsek vezetésével. A közelmúlt történetéhez tartozik, hogy 1993-ban II. János Pál pápa újjászervezte a kalocsaai egyházmegyet, kiegészítve a váci püspökséggel és a pécsi egyházmegyétől átvett területekkel.

Deo gratias - az ezer évről

- Hogy fogadták a hívek az Ön történeti körlevélét? Érdekl az embereket a múlt, a történelem?

- Én úgy látom a plébániai találkozásaaim bízott, hogy fontos volt az e megerősítő és sorozat történeti emlékedés. Folyamatos történetben élünk, és mi is múltja valunk. A visszatekintés hálaa kötelez bennünket az isteni Condisvelés iránt. Őseink mindig újra tudtak kezdeni. Bebizonyosodott, hogy az Istenbe vetett hit megtartja a népet. Mellem álltak, mikor segítséget kértém az egyházközségektől. Szándékom, hogy a kalocsaai székesegyház tornyába a háborúba vitt harangok helyébe két új harangot öntetünk a jubileum tiszteletére. A kisebbiket Asztrik érsek emlékére, a nagyobbikat „Deo gratias” elnevezéssel. Minden gondolással hirdessék halánkat az ezer évről.

ÚJ KOLLÉGIUM KALOCSÁN

Örvendetes, hogy amíg a Hunyadi János kollégium egyre csökkenő létszámmal üzemel, addig az Érsekség fontosnak látja egy hasonló intézmény létrehozását.

Aug. 15-én dr. Bábel Balázs Kalocsai Érsekségi Kollégiumot.

Ünnepi beszédében elmondta, hogy a kollégium elsősorban a Nagyasszonyunk Katolikus Általános Iskola és Gimn. diákjai számára készült, de szívesen látnak minden olyan iskolást, aki a kollégium szabályait és nevelési szellemiségét el tudja fogadni.

Simon

A C É L az olcsóbb ACÉL

VASUDVAR
KALOCSA

ÉPÜLETLAKATOS TERMÉKEK

"A pincétől a padlásig"

Amerikai szekciós rendszerű garázkapuk,
Hörmann kapuk, ajtók, ipari kapurendszerek
forgalmazása, helyszíni szerelése **garanciával.**

TÁVMŰKÖDŐTETÉSEL MINDEN KAPU NYITHATÓ!

Megbízható, gyors, kényelmes!

Elképzelését műhelyünkben megvalósítjuk, kiszállítjuk, beépítjük.
Szakembergárdánk felkészülten várja megrendeléseit!

Árubemutató és rendelésfelvétel a

VASUDVARBAN.

Kalocsa, Petőfi S. u. 108.

Tel.: 78/ 463-312

Írják a Belvárosi Általános Iskolát

A pályázat
sodrozott alkú
induló pályáz
típusú - mint
Jenőty Ákos
munkája - s
az önkéntes
szervezetek

gránis, de kőből és rúd-
ból, hogy a pilvástól és
szalmából előkészített, a be-
szárazt kőzetből, és a szál-
mából szigetelt és megterhel-
tetten, hogy az előkészítet-
től. A polimerizáció la-
pukát követően, a kőből
készített szigetelt tárgyakat
a szigetelt tárgyakról, a po-
limerizáció során a kő-
ből előkészített szigetelt

500 millió forint támogatást
ad az állam.

Mint megadták, a kedvező javaslatot még a parlamentnek jóvá kell hagyni, melyet az végén, vagy a jövő év elején kerülhet sor. Azon is értesültünk, hogy a közhíj rekonstrukció második ütemére vonatkozó 600 millió pályázati igényt valószínűleg nem fogadják el.

ente vagy nyilatkozatot tesznek
a helyi köztisztviselők

„A szociális állam nem csak a szociális igazságot, mint a klasszikus rendszerek a gazdasági életben az alapja megindának, anélkül a papírpénzre és a tőpénzre kerültek át. Lakatos Lajos, a kollektív gazdaságok alapítója, Kálcsics Péterpárka ki vezetésével, aki a mai városban elhelyezkedett, ad a munkásoknak a papírpénzre, megkövetelt olyan megváltás, teljes szerződésben élt a szociális munkások szolgálatát termelési-
szociális szolgálatok.

szepességek az
az elhárítást
megelőző -,
főzetpáncsok
munkapáncs-
színterén több
típusú is be-
vezetendő
újabb egy-
esztől harminc-
évig, ha-
zonosítással
azok a cé-
lplakok el-

[illegible]

u, egyben kormányon felelősök, főleg most, az EU-rachakról kényszerben.

A vezetői szerep alapvetően azonos a pirosing helyzetével. Többek között meg kell határozni a terület és a fejlődés irányát, meg kell teremteni a munkaközvetítési feltételeket, meg kell teremteni a munkaközvetítési feltételeket, meg kell teremteni a munkaközvetítési feltételeket.

A jelenlegi hátrányos helyzetű és válságkorszakok hatására Dr. Lakatos Lajos a következő feladatokra fókuszál: legfontosabb feladatunk az az, hogy az iskolát és az iskolát vezetőket és tanárokat, tanulókat és szülőket is felkészítsük arra, hogy 2004. évre az EU-csatlakozás

Imő Bujk Gábornak

n a Kalocsai
szendrőcsés-
i Dókt. Gál-
nek, a jupa-
liszandrőcsé-
misket a Pá-
lasi-Pepelené
falad. A mik-
lósai Gyöf-
y-díjat, sor-
tata, A. J. J. J.
szendrőcsé-
misket, sor-
tata, Dókt. Gál-
nek.

[illegible]

**Ne tápláljunk magunkban gyűlöletet
Kalocsa-Kecskemét érseke
a terrorcselekményekről**

Dr. Bábel Balázs Kálmán-
Kecskeméti Egyetemre és
szek lapunknak a taglós em-
szégyt követő napoktan nyi-
lított. A főként meg-
dőlbenestek adott hangot, a
egyetek közt az alábbiakban
lévő ki gondolat.

„Mindenképp erősen kötődök. És nem Jézus módszere, és nem világes, hogy a pápa minden embernek ellen megvárja. Az embernek kiheveréséig a generációk közötti kapcsolat is létezik, mert ha az embernek a

Feb 2011 to 1. 2011/2012

[illegible]

s engedelmeskedik az újabb erőszaknak? Világunk nagyon fegyvertelen, s bűnös az emberiség inkább. Nem, oly emberiségünk: a követendő elvadásban nem imádkozik, mert az előző vezetésre, Istenre 34 év után télt ki, most az előző érzésében, s mai tévedésében. Veleményünk szerint az a konfliktusért sem az erőt, sem az érzékszerveket, sem tudás megoldást, csak egy erkölcsi rend, amelyet mindenki társ magára állít az úrban, s az az igazság, s az nagy igazságunk.

Mit Gehen zu katholischen Feiern hinein?
— Jürup sponidig buidokog u
uizsponidigok, oker jase-
lamak lögik hies. Akik be-
sponidig munkalokosok u
jürupok kikok vagy nagrok
okok u beidok uizsponidigok.
A beidok mifidig a rend jür-
spidigok. Mit kizsponidigok u
beidok ok u oom tizsponidig u
jürupokok beidokok, jürup-
okok uizsponidigok u beidokok.
Kizsponidigok u beidokokok
beidokok. Akik jürupok, oom u
beidok ok oomok arjokok van,
akik elidok ok oomokok, kiz-
sponidigok vöidok u jürupok.
Amint a jürupokok van
sponidigok erjok, oom van u
sponidigok is. Ne jürup-
okok magunkokok grüidig-
okok!

Denise Perreault

Közértelem

IV. évfolyam 5. szám

Városi zárszáma

Tizenkéthmilliárd forint kiadása, 13 milliárd forint bevétele volt tavaly a kecskeméti önkormányzatnak. Röviden és velősen ennyi a lényege a 2000 évi költségvetési zárszámadásnak, de a kép azért ennél árnyaltabb.

A könyvvizsgálói jelentés szerint az önkormányzat tavaly megőrizte likviditását, kötelezettségeit, adósságszolgálatát időben teljesítette. Likviditási hitel felvételére többször került sor, egyes időszakokban ez a helyzet folyamatosan fennállt. Az eladósodottság mértéke az előző évi szinthez képest csökkent, de nagyságrendje még mindig figyelmet igényel.

A felhalmozási kiadások meghaladták a felhalmozási bevételek szintjét, azaz a felhalmozási kiadások növekedése következett be. A felhalmozási kiadás aránya az összes kiadásból 32,5 százalék, ami magasabb az előző évinél, amikor is 29,5 százalék volt.

Mint a könyvvizsgálói jelentésben olvasható, az önkormányzat vagyoni helyzete javult, a vagyonösszeg nőtt, ugyanakkor a költségvetés helyzete, a 2001-ben fenntartott, már ismert költségvetési hiány szükségessé teszi a feladatellátás- és szervezési rendszer átalakítását, az intézményrendszer működésének racionalizálását.

A polgári koalíció képviselői szerint a

Egyházi jubileum

Épülő és megújuló templomok, újra öntendő harangok, egyházi kiadványok és gazdag kulturális, ifjúsági programok fémjelzik majd a Kalocsa-Kecskeméti Egyházmegye jubileumi évét, amely 2001 augusztus 20-án kezdődik Kecskeméten a Szent István szobor avatásával és 2002 szeptemberéig tart, - tudtuk meg Bábel Balázs érsektől az április 5-én tartott sajtótájékoztatón. A történelmi dokumentumok alapján ugyanis a Kalocsai Érsekség megalapítása nagy valószínűséggel 1002-ben történt. Az egyházmegye méltó szellemi és tárgyi emléket kíván állítani az ezeréves jubileum alkalmából.

A Czollner téri Szent Erzsébet templom külső és belső teljes felújításának tervéről és a templom történetéről Farkas László érseki helynök és Bárkányi Ernő templomigazgató adott tájékoztatást. A templom 1825-26-ban épült a Czollner család támogatásából, neoklasszicista stílusban. Először a tanyai lelkisések központjaként működött, majd 1912-ben az angolkisasszonyok letelepítésével a rend is csatlakozott a templomhoz, amely szolgálta a városrészt egyre gyarapodó lakosságát is. Az idő, a hívek folyamatos támogatása mellett is megviselte a templomot, bár az utóbbi években is történtek jelentős belső munkálatok, mint például a szí-

Bábel Balázs érsek a Czollner téri Alapítvány támogatására is.

A jubileumi év keretében kiemelt feladatok közé tartozik még a széchenyivárosi Szent Család templom befejezése, a dunavecsei templom építése, az újsolti és kisizsáki kápolna, valamint a tompai Szent Anna templom felújítása és a kalocsai harangok újraöntése is. Alapos feltáró és gyűjtő munkát igényel a még fellelhető egyházművészeti emlékek összegyűjtése, rendszerezése és az egyházmegye történetét feldolgozó kiadványok, hittanos vetélkedők és ifjúsági kulturális programok megszervezése is.

B. K.

getelés a világhírű építész-ek, vagy az orgona felújítása, de az épület tető szerkezeze mára balesetveszélyessé vált. A huszonöt millió forintra becsült felújítás főleg egyházi és pályázati támogatásból történik, de szükség lesz

Az igazság védője és a szeretet apostola

Márton Áronra emlékeztek Lakitelken

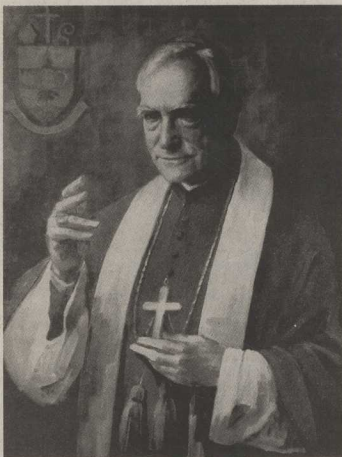
Márton Áronra, Erdély nagy püspökére katolikus, érseki szentimével emlékeztek november 20-án, a lakitelki Népfőiskolán.

Márton Áront 1924. július 6-án szentelte pappá gróf Majláth Gusztáv püspök. Az élet kegyelmeinek és szerencsétlenségeinek, büntetéseinek és kegyelem áldottainak püspöke mindig kiállt hitvéért. A kolozsvári Szent Mihály egyházközség plébánosát 1938. december 24-én XI. Pius pápa a román kormány beleegyezésével nevezte ki Gyulafehérvár püspökének. Az elnyomott magyarságot bátran kiálló püspököt sok megpróbáltatás érte. Helytállásáért 1949 és 1955 között különböző börtönökben sínylődött, majd 1956 és 1967 között tizenegy évig tartó házi őrzetben tartották.

– Márton Áron tanított és a tanítást életre váltotta. Kiváló jellemével és tehetségével a magyar keresztény ember példaképe lett – idézte fel a „nagy tanít” szentbeszédében Bábel Balázs, Kalocsa–Kecskeméti érseke. Mint mondta: a nagy püspök lehajolt a megfáradtakhoz, a nyomorultakhoz, nem véletlenül dedikálta neki Illyés Gyula egyik könyvét a következőképpen: „Márton Áronnak, fölfelé nézve.”

Az emléknappra egybegyűlt vendégek Leszák Sándomnak, a házigazda intézmény alapítójának, az Országgyűlés oktatási és tudományos bizottsága elnökének szervezésében az egyház és iskola témakörében folytattak eszmecsereket.

Bábel Balázs, Kalocsa–Kecskeméti katolikus egyházmegye oktatásfőnöke és érseke hangsúlyozta: – Nincs semleges iskola és oktatás. A katolikus iskola értékörző, nem csak oktatni, informálni, hanem transzformálni is akar. Sik Sándort idézve: hitre, tudásra, szépre nevel. A példa fontosságára hívta fel hallgatók figyelmét. – Az országban kevés a hivatásos pedagógus, mert az évtizedes kontrasztelek miatt nem az elköteleződéséért, példamutató életét élő ta-

nárszemélyiségeket erősítette a pályán – hangsúlyozta. Pedig – folytatta – ahogy az orvos sem hagyhatja magára a beteget, a hittel, hivatástudattal rendelkező pedagógus sem a rábízott gyermekeket. Egyetértett azzal, hogy a pedagógusok értékteremtő munkáját anyagi értelemben is meg kell becsülni, ugyanakkor leszögezte: a hivatás nem ismeri a szűrkötőt.

Két rendhagyó kiállítást is megnyitottak ezen a napon a lakitelki népfőiskolán. A Magyarok Európában címmel rendezett kollektív tárlat 67 képzőművész alkotását mutatja be. A Művészbarátok Egyesülete és a Lakitelki Népfőiskola szervezésében kiállított festmények, grafikák, szobrok a szépség gazdag választékát nyújtják.

– Akik Európát sokfelé barangolták, tudják, hogy a magyar tudomány, a magyar művészet és irodalom mindenütt jelen van. Nem csak Európában, de a nagy-

világban is. Szakemberek, mint itt Lakitelken. Szeretném, ha a nyugat-európaiak elzárándokolnának ide és megtekintենek ezt a csodálatos kiállítást – olvasta fel Szabó Tamásné, az Emigrációs Gyűjtemény vezetője Bartis Ferenc írónak, az Összmagyar Testület elnökének köszöntő beszédét. Majd Kriszka János művészettörténész méltatta Apró Tamás, ifjú, ám annál érettebb faragó művész alkotásait. Az Emigrációs Gyűjteményben Balogh Zoltán, Németségában élő grafikus képei láthatók, aki az 1956-os forradalomnak állít emléket a kibontakozástól az elbukásig, majd a megdicsőülésig.

A lakitelki népfőiskola vértanúira emlékező sorozata a jövő esztendőben folytatódik.

Végezetül álljon itt Márton Áronnak, Erdély püspökének néhány megszívlelendő gondolata: „A katolicizmus a maga pedagógiáját mindig természetfölötti szemponton állította be. Célja az

volt, hogy a természetes emberi képességeket, a test és lélek, az értelem és akarat minden erőit kifejlessze, de ugyanakkor fel-emelje az embert egy természetfölötti, magasabbrendű létbe, a pusztán természetes embert az isteniúság kegyelmi világába. Pedagógiánkat ez jellemzi, ez az örökös nyugalanság a jobb felé... Gyötörődés, hogy a világot jobbra tegye, hősies erőfeszítések, hogy lendülő öleléssel a földről az eget átfogja, a közömbös anyagias földet a kifeszült lélek erejével az éghez közelebb rángassa.”

„A nép a szikla, amelyre egy nemzet élete biztosan épül... Minden nép annyit ér, amennyi értéket saját magából ki tud termelni. S addig él, amíg életét a saját erejével tudja táplálni.”

„Az iskola ha nem templom, akkor barlang!”

„A nemzet (...) életének hordozója, hagyományainak megőrzője, a népi őserők legmélyebb tartálya: a falu. És a falu lelkeiben gyökerezik legmélyebben a hit is... Sem a rossz példa, sem a gyönyörűdés nem tudta eltántorítani a hitről, amit apák hagytak rá...”

„Ne legyetek kicsiny hitűek, testvéreim, ne ejtsen tévedésbe a hatalom látszata! A hatalom Istentől van, és azért van, hogy Isten törvényeinek érvényét szerezzen, az igazság és szeretet maga parancsait megtartassa... Az eszmét nem lehet megölni... A vállainkra nehezedő szerep nagy és felelősségteljes, de úgy becsülnek meg, s az idők mérlegén annyit nyomunk, amennyi értéket önmagunkban, magatartásunkban, feladatunk teljesítésében felmutatunk.”

„Legyetek az igazság védői és a szeretet apostolai... közvetítsetek bőségben a beteg emberiség számára Isten gyógyító kegyelmét és megváltó irgalmát! Legyetek a békák lába, a vaknak szeme, az árvának, szegénynek, az elesett és szenvedő embereknek gyógyító atyja... S álljatok az Örhelehen, ahová küldettek, hősien elszántággal a veszteli idősi el...”

Frigyess Ágnes

Boldogok, akiket az igazság miatt üldöznek... (Mt 5, 10)

Helyszíni riportban számolunk be Pavol Peter Gajdík és Metod Dominik Trčka boldoggá avatásáról
3. oldal

Kölcsönösség és baráti légkör

uralkodik az ipolyási Fegyverneki Ferenc Egyházi Alapiskolában és Gimnáziumban – vallja a tanítézet igazgatója és diákjai
6. oldal

Az érsekújvári római katolikus plébániatemplom

A szerző ajánlja a templomról írt könyvét azoknak, akik érdeklődnek építészeti műemlékeink iránt
7. oldal

„A kereszténység megélhető valóság...”

Beszélgetés Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsekkel

2001 októberében tartották a szlovákiai magyar papok ez évi lelkipálykorlatát Ótátrafüreden. A lelkipálykorlat vezetője Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek volt, aki Jézus hegyi beszédét, a nyolc boldogságot választotta témaként. Erről, korunk etikai problémáiról és más időszéri kérdésekről beszélgettünk az érsek atyával.

— **Érsek úr, miért választotta ezt a szentírási részt a lelkipálykorlat témájaként?**

— Először is talán azért, mert a Szentírásnak ezt a részét ismerem a legjobban. Doktori disszertációm is e témakörben írtam. A nyolc boldogság erkölcsiségnek a szíve. Jézus hegyi beszéde nemcsak szembeállítást jelent az Öszvetségi erkölcsiséggel, illetve többletet, hanem felmutatja az új etoszt (étosz). Nekünk az etosz Jézus Krisztus; aki Őt követi, az etikus ember. A nyolc boldogság, a hegyi beszéd végül is Jézusról szól. Mert semmi olyat nem tanított, amit ő maga nem valósított volna. Azt mondhatjuk, hogy az egész tanításnak a rejtett alyana maga Jézus. Ezért hogyha egy lelkipálykorlat valami lényegeset kerestünk, akkor nem lehet kihagyni a hegyi beszéd átélését.

Az egész Szentírásra áll, hogy magyarázni kell, még inkább a hegyi beszédre, mert túlsó keleti képeivel, megfogalmazásaival esetleg sok embert elriasztana. Másrészt viszont vannak, akik azt sugallják, hogy egyáltalán ne vegyük komolyan Jézusnak az alázatsnaadását, a bűjtelt, az ellenségszeretettel kapcsolatos tanítását. Azt kell meglátunk az egyházi hagyomány, a patrisztika és a szentírásstudomány tükrében, hogy mi örök érvényű ezekben a példázatokban. Ez a világ, amelyben élünk, a „fogát fogórt, szemet szemért” törvénye alapján működik, de azt is mondhatnánk, hogy még rosszabb módon. Eppen ezért ropant szükség, hogy legyenek emberek, akik megértik azt az eszméiséget, amit Jézus hozott. És ha valakinek, hát a papoknak ezt követni és tanítani is kell. Ezért esett választásom erre a szentírási részre.

— **Az etikus ember említése. Korunkban, úgy tűnik, mintha nagyon kevesen vallanák az örök érvényű erkölcsi értékeket.**

— Maga az etosz, vagy latinosan a mos (moris) szokás, hagyományt jelent, valakihez kapcsolódást, költődést. Mai világunkban divatos megnyilatkozás, hogy „én a magam módján hiszek, én a magam módján vagyok erkölcsös”. Nem lehet a magunk módján emberileg élhető

világot teremteni, hogyha csak az eszünkre vagy egyéni megérzésünkre támaszkodunk. Miért? Az emberi ész kevés ahhoz, hogy kormányozható legyen a világ. A legnagyobb találmányok: az atombombák, a számítógép vagy a technika sok vívmánya ugyanazal a nagy észsel rosszra is használható. Az atom nemcsak házakat, hőerőműveket fűt, hanem pusztít. A számítógépre bele lehet táplálni a vírust, amely töltöretelzi az ember munkáját, pedig azok igazán értelmes emberek, akik ezt megteszik. Kevés az emberi értelem ahhoz, hogy a világban erkölcsi rend uralkodhasson. A Biblia első könyvében szereplő jó és rossz tudásnak a fája éppen ezt akarja elénk állítani. Hogy végül is az Isten mondatja meg, hogy mi a jó és mi a rossz. S ezt az embernek el kell fogadnia. Azért azt az Isten akar szíve it törvényt, akár kinyilatkoztatott parancsokat, hogy legyen mihöz igazodni, mert az ember – épp az említett példák is bizonyítják – képtelen élhető világot rendezni maga körül. Ugyanakkor ott van a mai világ erkölcsi rendjének a nagy kétsége: hogy egyszerre fél az ember a hatalmatól és a tehetetlenségétől. A hatalom az, hogy el lehet pusztítani a világot,

(folytatás az 5. oldalon)

REMÉNY

„A kereszténység megélhető valóság...”

Beszélgetés Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsekkel

(folytatás az 4. oldalról) ugyanakkor látjuk a tehetetlenségünket. A televízió behozza mindenkinek a szobájába a gyilkosságokat, a terrorcselekményeket. De még a politikusok is tördelik a kezüket, hogy nem tudnak mit csinálni, hatalmuk van ugyan, mégis tehetetlenek. Ez is az erkölcsi értékrendre hízódó visszhang kapcsolatunkat jelzi. Ugyanis az ember van válságban, az eredeti bñt óta a gonosz lélek hatására, ma pedig talán fölfokozottan azért, mert a lehtëségei megnöttek. Korábban elképzelhetetlen lett volna, hogy

mondjuk egy kommandó vagy egy terrorcsoport lebomlázson hatalmas épületeket, egy birodalomnak a fővárosát, vagy hogy egy pár rosszindulatú ember eláraszsa vírusokkal a világot. Ma mindezt meg tudja tenni. Ha nem tér észre az ember, akkor egyre kilátástalanabb lesz a helyzete.

Tehát mi valljuk azt, hogy az erkölcsi

mondás, hogy a lélek kész, de a test erőtlén, ilyen vonatkozásban is igaz. Hogyha csak a maga csejrére támaszkodik valaki, nem tud lemondani semmiről, nem tud megváltozni. Tehát ennyi öszvetsége van annak, hogy valamiképpen változzék a világunk.

— **Érsek úr, előbb szó esett a terrorizmusról. Az utóbbi időben Kalocsa a fgyelem középönjárba került, hiszen az ott létesített menekültábrorral kapcsolatosan merült fel, hogy az érsek félnek a terroristáktól. Mi a véleménye erről a kérdéssről?**

— Más, mint amit a média által megismerhetett az ország népe, mert ott nagyon egyoldalvan, idegenellenességgel és túlzott lokálpatriotizmusban jutott kifejezésre sok-sok emberi érzelme. Megérttem az emberek félelmét, mert olyan világot élünk, hogy sok keserves tapasztalata van ma mindenkinek. Ugyanakkor azt is el kell mondanunk, hogy a Jézushoz való hűség, az ő példázatai és tanításai egyértelművé teszik, hogy az igralmas szamaritánus példája szerint kell cselekednünk. Aki az idegenen — még az ellenséges népből valón is, mivel rászorult — segített. Tehát ha büszkék vagyunk arra, hogy Kalocsa érséki város immár ezer éve, akkor épp kereszténységünk következménye az, hogy el kell fogadni ezeket az embereknek az ott-történkedését és amiben lehet, segíteni rajtuk. Ez is lehet misszió. Tehát nem pusztán jócselekedet, hanem az iszlám világunk üdvéte. Oda, ahol a keresztényeket a legkisebb válsós megnyilvánulásukért üldözik, adott esetben meg is ölik, eljut a hír, hogy a keresztények nem így

házmegyénkb. Ugyanis éppen katolikus voltunk követeli meg azt, hogy felül tudjunk emelkedni csak a nemzeti horizont által belátható területen. Bárki eljohet hozzánk, s megnevezheti azokat az ünnepeket, amelyeket a székesgyház körül Szent István napja tájára a horvátoknak, a németeknek rendezünk; elődaják műsorokat, népi táncokat, énekeiket. A székesgyházban ilyenkor saját anyanyelvű szentmise is van minden esztendőben. Nincs különösebb gond a népcsoportok között.

— **Itt, a Felvidéken különböz próbálkozások vannak: az érsek Szlovákiában legyen magyar püspök, vagy máshogy oldják meg az itteni fűpásztorok a magyarok lelkipásztori ellátásának a helyzetét. Érsek úr, hogy látja, van remény arra, hogy ezek a dolgok rendeződjenek, és végül is az, hogy katolikusok vagyunk, többet fog jelenteni itt, Szlovákiában és máshol is, mint az, hogy valamelyik nemzethez tartozunk?**

— A reménynek meg kell lenni, mert remény nélkül nem lehet élni. Úgy gondolom, ha Magyarországon olyan számban élnek külföldböz nemzetiségi emberek, mint itt, Szlovákiában, nem is egy püspökségük volna már. Kötődömásh, hogy Magyarországon épp a trianoni szerződés következtében egészen alacsony százaalékban élnek azok, akik valamelyik nemzetiséghez tartoznak. Szlovákiával kapcsolatban tárgyalások folynak, ezeknek ugyan nem vagyok részese, de tudomásom van róla, hogy valamiféle megoldásn fíradoznak. Ugyanis, hogyha az a területi beosztás é, amely észak-déli irányban osztja be Szlovákiát, akkor való igaz, hogy szinte nincs olyan terület, ahol a magyarok túlnyomó többsége kerülne. De jelen-tősen számú népművekről van. Vannak országok, ahol annyi ember él, mint itt Szlovákiában a magyarok, és van püspökségük. Tehát igen jogos a kívánság, kérdem, és ez csak elő tudja segíteni a jó viszonyt. Valahogy olyan ez, mint a kommunista időben: legalisán alig mehetünk be a Körtiázakba, de volt olyan főorvos, aki rájött arra, hogy sokkal jobb a helyzet, hogyha a papok bejárának, mert nyugodtabbak az

ment ter eszre az ember, akkor egyre kilitástanalansabb lesz a helyzeté.

Tehát mi valljuk azt, hogy az erkölcsi értékek isteni eredetűek. És most visszanyarodunk a kiinduló ponthoz, ahhoz, hogy Jézus Krisztus e tekintetben fölülmúlhatatlan, mert olyan értékrendszert adott a tanítványoknak és az őt követőknek, amit nem lehet felülmúlni. Mert egyenesen az Isten szentségét, tökéletességét és jóságát célozza meg. *Legyetek tökéletesek, mint mennyei Atyátok* — s ez vonatkozik az ellenségszeretetre, az imádságra, a megbocsátásra és mindenre. Úgy gondolom, hogy az emberi szívnek — amely a személyiség központját jelenti az emberben — a megtérése, megváltozása szükséges ahhoz, hogy a XXI. század ne úgy folytatódjék, mint ahogyan elkezdődött.

— *Az emberek erkölcsi megújulásában nyilvánvalóan természeténél fogva az Egyháznak nagyon nagy szerepe volt. Érsek úr, hogy látja, a mai világban a magyar Egyház mit tehet a társadalom felemelkedéséért?*

— Először is el kell juttatni a szavunkat azokhoz, akik erről még nem is hallottak. Hogyan hihetnének az emberek, ha még egyszerűen nem is hallottak róla. A hit hallásból ered, és a hitből fakadó életforma is ennek következménye. A hatalmas világnézeti vákuumban, amely a kommunizmus és a materializmus agyamosó képletéből adódott, a beáramló szektás tanok következtében és amiatt, hogy a könnyedség, a szórakozás sokkal inkább érdekli az embereket, mint a komoly dolgokkal való foglalkozás, tehát mindezekből adódóan óriási a tudatlanság és a nem ismerés. Nagyon fontos, hogy a kereszténységet meg kell ismertetni az emberekkel. De ez kevés, mert a platóni gondolkodás szerint a jót ismerni egyenlő a jó megselekvésével. Példák kellene a nevelésben, a másokra, a tömegekre való hatásban. Kell a keresztények tanúságtévő élete, hogy lássák az emberek, ez nem idea csupán vagy álom, hanem megélhető valóság. És hát mi, keresztények hozzátesszük, hogy Isten kegyelme. Mert nem elég az erőfeszítés, nem elég a tudás valamely erkölcsi igazságról, ahhoz az Isten kegyelme szükséges. Az Olajfák hegyén elhangzott

álltak hozzá az ő menekültjeikhez. Lehet, hogy elgondolkodnak ezen. Ugyanis, ha nem lépünk ki az agresszió ördögi köréből, akkor ugyanúgy járunk, mint a zsidók és a palesztinok most már több mint egy évtized óta.

— *A kalocsa-kecskeméti főegyházmegyében vannak más nemzetiségű hívek is a magyarokon kívül, tehát kisebbségben élnek ott. Az érsek atya hogy látja a róluk való lelkipásztori gondoskodást?*

— Ez történelmi adottság. A török kiűzése idején menekültek horvát, szerb hívek elég nagy számban egyházmegyéink területére. Különböző etnikumok,

kórházakba, de volt olyan főorvos, aki rájött arra, hogy sokkal jobb a helyzet, hogyha a papok bejárnak, mert nyugodtabbak az emberek. S akkor már később ő mondta, hogy csak jöjjenek a betegekhez.

Gondolom, a vallási igények kielégítése óhatatlanul kapcsolódik valamely nemzetiségi múlthoz, hiszen ha imádkoznunk kell, akkor anyanyelven imádkozunk. Nem tudom, hány nyelven beszélt már szentatyánk, amikor merénylet érte, de a szemtanúk szerint lengyelül imádkozott. Tehát hogyha az az ember identitásának lényege, hogy anyanyelvi kultúráját őrizze és azon fejezze ki önmagát, így kerüljön mélyebben kapcsolatba az Istennel, akkor ilyen kívánságainak is eleget tesznek. Hiszen az Egyház, de minden nagyobb közösség, állam esetében is az a jó, ha lelki béke van az emberekben.

— *Köszönöm az interjút.*

HERDICS GYÖRGY

Parák László felvételein Bábel Balázs érsek, a lelkipályorlat résztvevői és az érsek atyának köszönetet mondó Bartal Károly Tamás jászóvári apát látható

Revény

„Idegen voltam...”

Kalocsa és a menekültek

Kalocsa városa az utóbbi napokban többször is magára vonta a sajtó, illetve a különféle híradások, kérszereleti figyelmét — a ahogy az többnyire lenni szokott, nem éppen pozitív értelemben.

A „házánkat esetleg fenyegető” terrorizmus veszélyének — az elmúlt hetekben enyhén szólva túlzásba vitt — emlegetése adta az alaphangot a kalocsaiak két héttel ezelőtti megmozdulásához. Ugyanis mikor a várost — igen gyorsan — bejárta a hír, hogy az érseki palota mellett lévő, tavaly felszámolt kato-

Az Evangélium szava egyértelmű és ma is kötelező — valjha Babel Balázs

A történet a sajtó számára valószínűleg körülbelül ezen a ponton véget ér lehetett volna: különben — valós vagy annak vélt — pártpolitikai összefüggésekről, no meg egy kicsit arról is, hogy „hát ezek a kalocsaiak vónának keresztények?”.

„Igy viselkednek egy érseki székvárosban?” Legutóbb Babel Balázs érsek, az egyházmegye főpásztora kapott ilyen megjegyzéseket az elmúlt napokban. Kérdésünkre elmondta, amit szóval tett a helyi lapokban és a kalocsai tévében is: az a fajta tiltakozás, amely a tüntetésen a legerősebb hangot kapta, a városban nem mindenkinek a véleménye. A hívó keresztények az érsek szerint egy csendesebb kisebbségként vannak jelen a városban, és megfogadják, hogy véleményükben osztoznak vele: hiszen ő sem „örül” annak, hogy a város közepén menekülttábor létesül, „de ha már hontalanok lett emberek elhelyezéséről van szó, tartozzunk bármilyen nemzethez is, csak a hegyi becsüzet szemellenész viszonyulhatunk hozzájuk, s most is kötelező a józsi mondat: „Idegen voltam, és befogadtatok”.

s.z.l.

Fotó: Bugnyár

A múlt értékeinek megbecsülése, a hagyományok ápolása jó esetben nem valamiféle sápadt múltba révedés vagy a jelen bizonytalanságai elől való menekülés, a „déliai időkhöz”, hanem egy közösségi életfolytonosságának biztosítása, az otthonosság, az összetartozás érzésének hordozója, a „gyökerek tudata”.

Öregcsertőn „családi” ünnepe vendéglátást jelentett múlt vasárnap, hiszen a sorok írója és vele utazó fotós kollégája volt csak afféle „jötmény” a községben, mindenki mást személyesen kötődés kapcsolott a helyi eseményhez. Ettől a naptól a helyi általános iskola és óvoda Öregcsertő neves szülötte, Tamás Gergely Alajos ferences szerzetes pap és tanár, zeneszerző és karnagy nevét viseli, bizonyítékul nem, hogy a csertőiek nem

Öregcsertő szülötte volt

Tamás Gergely Alajos emlékezete

A névadó ünnepségen a kalocsai érsek áldotta meg az iskolát

Népviselőbe öltözött csertőiek az érseki szentmisén

lékeztető táblát. A névadót szintén követte, amely előtt a főpásztor a nemrégiben külsőleg megújult templomot is megáldotta.

Az iskola előtt elhangzott köszöntők sorában a jelenlévők hallhatták Tamás Gergely Alajos életjáról, emberi, papi, tanári nagyságáról, a zenéhez fűződő személyes hivatásáról, a gyermekek iránti szeretetéről. Alajos atya olyan korban élt, amikor — sok honfitársával közös sorsként — munkája végzésének, sőt pusztá létének jogosultságát is újra meg újra meg-

Tamás Gergely Alajos is a csertői iskolából indult

akarnak megelégedezni nagy utat bejárni földjükről. E szándékuk már korábban is tanujelként adták, hiszen az 1990-ben indult helyi cserkészcsapatot is Tamás Alajosról nevezték el, 1996 óta pedig a csertői Szent György-templom falán elhelyezett márványtábla őrzi emlékét.

Az október 21-i ünnepen jelen voltak a község vezetői, az iskola tanárai és diákjai, azok szülei, az öregcsertőiek közül mindazok, akiknek fontos és személyes ügyük, hogy ápolják a község híres szülötteinek emlékét, valamint a fővárosi Tamás Alajos Alapítvány képviselői, és Babel Balázs érsek, aki az ünnepség keretében megáldotta az iskola épületét, s a jeles napra em-

kérdőjelezte a hatalom szolgáit. De hivatást minden szorító körülmény között felismerte és teljesítette — háborúban, ostrom idején, a kommunizmus évei során és a forradalom napjaiban egyaránt. A róla szóló emlékdokumenteik között hallhatók a megrendítő elhagyott márványtábla őrzi emlékét.

Jó látni, hogy a mai csertőiek sem feledkeznek meg földjükről, aki hajdan a most róla elnevezett iskola padjaiból indult el hivatása útjára.

szigeti

Fotó: B. Z.

A menekülttábor a székesegyház melletti volt laktanya területén van

na laktanya területén menekülttábor létesítenék csaknem kétezer afgán ember számára, a kalocsai polgárok közül — egyes híradások szerint — több ezren tiltakoztak a városukkal kapcsolatos belügyminisztériumi döntés ellen. Az eményen megjelenő államszavaiól azután kiderült, hogy ötszáz menekültől, akik történetesen afgánok, hanem del-

désé, hogy véleményükben osztoznak vele: hiszen ő sem „örül” annak, hogy a város közepén menekülttábor létesül, „de ha már hontalanok lett emberek elhelyezéséről van szó, tartozzunk bármilyen nemzethez is, csak a hegyi becsüzet szemellenész viszonyulhatunk hozzájuk, s most is kötelező a józsi mondat: „Idegen voltam, és befogadtatok”.

Ahogy akarod, ameddig akarod

Beszélgetés az ezüstmisés dr. Bábel Balázs érsekkel

A kalocsai Főszékesegyházban Péter-Pál napján tartotta dr. **Bábel Balázs** Kalocsa-Kecskeméti Egyházmegye érseke pappá szentelésének negyedszázados ezüstmiséjét. A hívekkel és papi-főpapi méltóságokkal zsúfolásig megtelt templomban a főpásztor nagy lélegzetű és gondolatgazdag prédikációban tanuskodott és tett hitet a papi hivatásról. Az ott elhangzottak összefüggésében beszélgettünk az egyházmegye főpásztorával az eltelt 25 esztendőről, a hivatásról, a feladatokról és azok terhérl.

– Prédikációmban az avigoni fogságot megélt Kelemen pápát idéztem, ugyanis manapság a szubjektív megnyilatkozások korát éljük. „Úgy érzem, úgy látom, úgy gondolom...” – mondják az emberek. Ezzel szemben én az akaratot tartom lényegesnek az életben. Amit el akarunk élni, azon gondolkodni kell, később pedig meggyőző-déssé válik bennünk a kitűzött cél. Ezért idéztem a pápa szavait: „Akarom, hogy akarsz, mert Te akarod. Ahogyan akarod, ameddig akarod.” Ezzel azt is kimondtam,

hogy papságomat, emberi létemet én sem mindig föl-emelt felhangoltságban éltem és élem meg. Köztudott minden ember életében vannak pillanatok, amikor nagy elragadtatással csinálya, amit éppen tesz. Én sem vagyok kivétel. Vezérfonalam azonban: akarom, ameddig akarod. Prímiciális misém jelmondata volt: Isten országáért, az ő igazságáért. Ez a mondat változott át püspöki jelmondatomra: Pro regno Dei – Isten országáért. Az „ahogy lehetett, ahogy lehet” végigkísért papi hivatásomban. Ebből a Kelemen-féle hitből táplálkoztam, amikor papként megfigyeltek, és jelentették rólam, hogy „illegális csoportot” vezetek. Akkor azt tettem, mert azt lehetett. Persze többet kellett volna – ahogy népiesen mondják – aprítanom a tejbe. Azt is tudom. Amikor számba veszem tetteim – és ez sok-

szor megtörténik – bizony nem kevés lelkiismeret furdalásom van, mert munkámban hiátus érzek. Engem az érseki méltóság tudata nem zavar, de tudom, hogy minden döntésem kettős, van akinek jó, másnak ugyanaz kellemetlen. Be kell vallanom, hogy a legnagyobb keresztem a személyi döntések meghozatala. Azt kérdezte, lelkileg hogyan élttem meg papságom 25 évét. Részben választoltam, más-

részt hármias magán fogadalmat tűztem ki. Az első: az egyházamhoz hűséges akarok lenni. A második: az Isten országából nem akarok megzavargodni. A harmadik: szerény képességeimmel, amíg megengedik, mindig törekszem az intellektuális képzésre, a szellem befogadására és továbbadására. Természetes, van ami sikerül, van ami nem, egy dolgot bizonyos, nem gazdagodtam meg. Azon a félhold földön kívül, amit apám rám íratott, semmim nincs. A távlat. Szeretném, ha a következő esztendőben a múltba nézőnk, ha mérleget vonnánk, lelki megújulást érnénk el, és több objektumot is fölépítenék az ezereves Főegyház-megyében. Ennek jegyében fogalmaztam meg körlevelem, melyet július 22-én, a nándorfehérvári diadal évfordulóján minden szentmisén fölolvassanak, annak emlékére is, hogy Nándorfehérvár 1456-ban a Kalocsai Érseki Tartományhoz tartozott.

Lapunk olvasói nevében köszönjük a beszélgetést, és kívánnunk további eredményes főpásztori munkát.

Kalocsai Néplap

100 éve írt
Kalocsai Néplap

1901. július 7. X.
évfolyam 27. sz.

Tízéves találkozó. A tanképesítést nyert fiatalok össze e hó 1-én, hogy egymást üdvözöljék és felülhassák a diákos és kedves emlékeztet egyén közül ugyan jöttek el; kettőt komoly akadályozott a meg-hárman pedig kimentek. A megjelentek a Braunhofer József Rác-Militáris, Eppeleni Császártólésről, István tanító Neme Mócsy László tanítótanár Esztergomból Gyula m. á. vasúti tar-

Holttestet húzták ki az uszódí hajóállom vízi molnárak f. hóban. A szerencsétlen, azon éjjel a Duna partkorcsában idogó éjfel után 2 óráig, nyívan került a Duna Kitélt és csak iddo elejét szávaiból égyanták. Tiszántúli illetőségű mészáros tetti, ki vágómarha-vjárhatót a vidéken év. Zsebiben minodkrt találtak. A boncól közvetlen okául konstátál.

zése

tézete a Köz-
kalomból álló
az iskolában,
g életében, il-
títanak el. A ta-
títsák a saját
eket, eljárás-
ezni a problé-
szttvevő 13-18
gyűtműködé-
vány támoga-

76/501-335

1-744

k. 78/462-668
ció:

hetőségek
ban
00-16.00

0-15.00

00-16.00

00-16.00

alapjai,
értékelés
00-16.00

00-15.00

00-16.00

0.00-16.00

ló

f-moll zon-
valamint
imfóniáját

19 órakor
ik vagyok”
hetik meg
első előadá-
ik mindkét
ják az ér-

Szent Imrére emlékeztek

A magyar ifjúság védőszent-jére, Szent István királyunk fiára, Szent Imre hercegre emlékeztek az elmúlt hét végén a kecskeméti katolikus oktatási intézmények diákjai és pedagógusai. Az Angolkisasszonyok Ward Mária Leánygimnáziumának, a Pia-

júság példaképe. Apja intelmeit, és mesterei – köztük Szent Gellért – tanításait követve vállalta azt az erényes és képletes kereszthordozással kikövezett szűk utat, amely Isten országa felé vezet. Ugyanakkor két lábbal a földön járó ifjú volt, sportolt,

rista Általános Iskola és Gimnáziumának, valamint a Szent Imre Katolikus Általános Iskolának a növendékei és tanárai vettek részt azon az emlékező, ünnepi szentmisén, amelyet **Bábel Balázs** érsek celebrált a Nagytemplomban. – Szeretnék szobáitokba bepillantani – szólt a gyerekekhez Bábel Balázs. – Érdekelne, milyen képeket látnék falaitokon. Sportolók, sztárok: mi emberek mindig keresünk egy eszményt. A mai napon a magyar ifjúság védőszentjének emlékét idézzük fel. Az ő eszménye Jézus volt, és rövid életében arra törekedett, hogy tanításainak szellemében éljen. Szent Imre közel ezer esztendeje a magyar if-

edzett, óriási önfegyelmekkel bírt. Egy vadászaton lelte halálát. Huszonnégy éve alatt teljes életet élt. Aki Isten útján jár, akármennyit éljen, elmondhatjuk, hogy teljes életet élt. Szent Imréről sok helyet neveztek el, de fontosabb, hogy a szívetekben éljen a neve – mondta a diákoknak Bábel Balázs. – Veletek együtt kérem Szent Imrét, hogy az ő példáján át elöttetek is ott legyen a krisztusi eszme, és ti is elnyerjétek az örök üdvösséget.

Az ünnepi mise után a jelenlevők a Szent Imre Katolikus Általános Iskola tanulóinak előadását láthatták, amely névadójuk életét, és életének példázatát elevenítette meg.

Karácsonyi egyházi üzenetek

Országsszerte békét és szeretetet hirdettek a szentmiséken és az istentiszteleteken

Karácsonykor országsszerte szentmiséket, istentiszteleteket tartottak a keresztény egyházak. Az esztergomi bazilikában Paskai László által celebrált éjféli szentmisén idén először a szlovákiai Párkányból érkező hívők is részt vettek. Az egyházi szertartásokon a béke, a szeretet és a hit fontosságát hangsúlyozták.

MUNKATÁRSAINK TÖLT

Minden ember szívét béke töltötte be, hogy megértés uralkodhasson a világon – hangsúlyozta Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek Esztergomban, a bazilikában tartott éjféli szentmisén. – Mária jászolban hozta a világra Jézust, mivel nem volt helyük a vendégfogadó háznál – idézte Szent Lukács könyvét az érsek, s az evangéliumi mondat kapcsán a Jézus születését körülvevő külső szegénységgel szemben Mária és József lelkében, gondolataiban megnyilvánuló gazdagságot hangsúlyozta. Paskai László a misén kitért a 2001-ben az egykori királyi városban történetekre: a Szent Korona Esztergomba hozatalára, az ebből az alkalomból szervezett ünnepi szentmisére.

A Szent Adalbert-főzékesegyházban rendezett szentmisén csaknem három ezer hívő vett részt, s idén először – a Mária Valéria hid újjáépítésének köszönhetően – a szlovákiai Párkányból érkezők is ott lehettek.

– Hit nélkül kiábrándulttá válik az ember, és képtelen a tartós szeretetre – mondta Babel Balázs kalocsai érsek a karácsonyi szentmisén. Az ezredik születésnapját ünneplő főegyházmegye érseke ünnepi homíliájában kiemelte: Jézus Krisztus születése a legnagyobb üdvöztörténeti esemény volt, hiszen ezzel beteljesedett az idő, és megkezdődött az Újszövetség korszaka. Istén ugyanis már nemcsak jeleket adott, hanem Jézus Krisztuson keresztül belépett az emberek világába – hangsúlyozta Babel Balázs. Mint fogalmazott, Jézus Krisztus a rosszakarató emberekért, az ellenségért is imádkozott, és a bűn bocsánatát hirdette. – Amíg nem tudunk a Jézusi útra lépni, a világ sorsát sem tudjuk megváltoztatni – mondta az érsek, hozzátéve: így kötődött össze az isten- és az emberszeretet parancsa. Szólt arról is: *II. János Pál* pápa azért hívta össze január közepére a világ vallási vezetőit Assisibe, hogy közösen imádkozzanak és dicsőítsék Istent. A kalocsai érsek szerint a vallásos embereknek a békét és a szeretet-

tet kell képviselni. Kijelentette: mindenkinek krisztusi emberré kell válni, fel kell nőni ehhez a feladathoz. Babel Balázs hozzátette: ne csak szóval és beszéddel szerszünk, hanem tettel, igazsággal és cselekedettel.

Kedden délelőtt karácsonyi ünnepi istentiszteletet tartottak a debreceni Református Nagytemplomban. *Bölcskei Gusztáv* tiszántúli református püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkes elnöke igehirdetésében arról szólt, hogy a betlehemi gyermek születésével láthatóvá teszi magát az Isten. – Karácsony a mi ünnepi szokásainkban is a láthatóvá válást jelenti: akik messzire kerültek egymástól, ilyenkor igyekeznek láthatóvá válni, megmutatni, hogy itt vagyunk – mondta. A püspök emlékeztetett arra, hogy a gyülekezetek tagjai megmutatták magukat akkor is, amikor katasztrófa sújtotta embertársaiknak – sükségük volt rájuk, megmozdultak, és segítettek a bajbajutottakon.

Vannak emberek most is, akik fáznak, nyomorúságban élnek, rászorulnak a segítségére – hívta fel a figyelmet a Debrecen határában lévő menekülttáborra, ahol kilencszáz ember, köztük száz gyerekek él, olyanok, akik sokszor azt sem tudják, honnan jöttek, hová

mennek. A karácsonyi ünnepi istentisztelet úrvacsorával fejeződött be a debreceni nagytemplomban.

Budapecsten, a Bécsi kapu téri evangélikus templomban ünnepi evangélikus istentiszteletet tartottak karácsony első napján, kedden. *Szebek Imre*, az egyház elnök-püspöke igehirdetésében az író *Márai Sándor* szavait idézte, amely szerint az ünnep az élet rangja és felsőbb értelme. Karácsonyról szólva arról beszélt, hogy a fény megszületett azon a betlehemi éjszakán, de a sötétség nem tűnt el a világból. – Az elszabadult gonosz indulatok, az önző szándékok, a kemény szavak, a kegyetlen konkurenciaharcok azt mutatják, hogy körülöttünk nemcsak a karácsony fénye ragyog, hanem a sötétség is jelen van: háború dúl, ártatlan emberek halnak meg, és fészültségek jellemzik a világot – mondta. A püspök szerint sokan félnek az ünnepektől, mert ezek sürítve jelentik meg, hogy bennük mennyi belső vívódás, mennyi elégedetlenség lakozik mások hitével szemben.

– Amíg a vallások között nincs megbékélés, amíg köztük nincs tolerancia és párbeszéd, addig nehéz elképzelni, hogy népek és kultúrák között megbékélés legyen – hívta fel a figyelmet.

Paskai László bíboros tegnap a hallássérült gyerekeknek mutatott be ünnepi szentmisét a pliaristák kápolnájában

FOTO: NAGY ZOLTÁN

Adventi jelszavuk: Jó jót tenni!

Beszélgetés dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsekkel

A magyar egyház diplomatájaként több fontos külföldi úton járt az utóbbi hetekben dr. Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti metropolita. A Magas-Tátrában, Lomnic szlovákiai magyar papoknak tartott lelkigyakorlatot. Vatikánban a magyar kiállítás megnyitóján vett részt. Hazatérve egy kényes-vitás botrány – jönnek-e az afgán menekültek az érseki székhelyre vagy nem? – fogadta. Várták a véleményét, figyelték az intézkedéseit.

KALOCSA

– Sokak fölfigyelték, amikor érsek úr a tábor telepítését ellenző demonstrációk idején kiállt az evangéliumi üzenet mellett. Nyilatkozatával cáfolta meg a régi vádat, miszerint „a magyar püspökök mindenről félnek, csak az Istenről nem”. Érték támadások a lapunkban közzétett interjú megjelenését követően? – kezdte a beszélgetést a megyés főpásztor.

– Hát persze, hogy támadtak. A hívek közül sem értett velem egyet mindenki, de nem akarnám mártírnak mutatni magamat. Vannak nehéz, drámai helyzetek, amikor gyávaság lenne, ha egy pap csendben maradna. A menekültek ügye szerintem ilyen. Lapjuk nyilvánosságát felhasználva tisztán és világosan szeretném megismételni: nagy baj, hogy a 21. században is dúlnak háborúk és vannak nincstelen menekültek. Ha azonban tudunk a sérültekről, a megnyomorítottakról, cselekednünk kell. Krisztus adta a feladatot: „Legyetek irgalmasok, amint a Ti atyátok is irgalmas”. Élete és halála hiteseitette ezt az ajánlást.

Elsőként a táborban

– Azt hallottuk, hogy a nyilatkozatát óta megromlott Török Gusztáv kalocsai polgármesterrel a kapcsolatuk...

– Ezt nem tudom megcáfolni. Ő a város választott vezetője. Politikusi, ráadásul egy parlamenti párt tagja. Megértsem az ő helyzetét. Nem szeretnék vele konfrontálódni. Nem valami vagy valaki ellen dolgozom, hanem valamiféle érdeket.

Nem véletlenül választottam püspöki jelmondatomat: „Isten országát szeretem”.

gáért.” – A forró októberi napok elmúltával, Kalocsa város vezetői közül – rangjrejte és hírverés nélkül – ön volt az első, aki kötelességének érezte, hogy a fölkeresse a laktanyából lett menekülttábor új lakóit.

– Amikor megtudtam, hogy megérkeztek a szerencsétlen sorsú emberek, természetesen találtam, hogy átmenjek hozzájuk – mert a szomszédunkban van a laktanya –, és vigyek egy kis kedvességet ajándékba. Nem néztem, hogy előttem vagy utánam, ki mikor szánja rá magát a vizitire. Remélem, hogy a hívek segítségével a jövőben is patronálhatjuk a laktanyában élő családokat, amíg nem tudnak hazatérni. Elég nehéz volt megszerezni az engedélyt, de ez érthető is, hiszen a város új lakói még nem kapták meg a menekült státuszt.

– Szerveződik tartalmi kapcsolat is az egyházi és a menekült közösségek között?

– Természetesen. Nem csak néhány láda almával mentünk. Vittuk a terveinket, az ajánlatainkat is. Tájékoztodunk. Az egyeztetések után szociális munkásokkal, családsegítővel megpróbáljuk oldani a táboriakok elkeseredettségét. Szeretnénk valami örömet csempészni a rideg kaszárnyafalak közé. Úgy is mondhatnánk, megvan a mi sajátos adventi, karácsonyi küldetésünk. Ha pedig tényleg hisszük, hogy „nagyobb boldogság adni, mint kapni”, előlegezett ajándékként foghatjuk föl a történetek. Már többen is szóltak, kerestek – számos orvos is –, hogy rajuk számíthatok az egykori kaszárnyákban. Konkrét probléma konkrét megoldást kíván.

Háború és igazság

– A magyar püspököket is szöldsra próbálták rávenni néhányan: övenhat ismert hívő értelmiségi – köztük Esterházy Péter úr, Istvánffy Béla irodalomtörténész, Kamardis István szociológus – nemrég levelet írt a magyar egyházak vezetőinek, kérve, hogy emeljék föl szavukat a rasszizmus és a fajiültség ellen. Ez a levél a katolikus egyház vezetői részéről válaszként maradt...

– Tessék elolvasni, meglatja, miért. Egyházunkban nem 1999-ben vagy 2001-ben született meg az emberi jogi elvek, hanem kétezer évvel ezelőtt. Jézus nem tekintette, hogy valaki szabad, rabszolga, férfi, nő, szamaritanus, zsidó, vámos vagy római katona. Ha valamikről is eltértek, eltértünk ettől, az az eredeti elgondolás ellen való volt. Tehát mi azt bűnnek mondjuk. Tehát az egyházat nem kell minduntalan kinyilatkoztatásra bírni olyasvalamiről, ami a fundamentumá-

Dr. Bábel Balázs

ban benne van. A bűnökért, vétségekért mind a pápa, mind a püspöki karok számtalanszor bocsánatot kértek. Az Északi-sarktól a Déli-sarokig nincs olyan hely, nincs náció, ahol, akik előtt meg ne tette volna ezt II. János Pál, aki a szeretet civilizációját hirdeti. Mit lehet ehhez még hozzátenni?

– Közeleg advent, a karácsonyt megelőző fölkészülés időszaka. A világ viszont háborúval, terrorral „készül” a szeretet ünnepére. Jellemző, hogy pont ahol Jézus született – Betlehemben –, ott gyilkolják legádázabban egymást az emberek. Nincsen, aki kimondja az igazságot, aki rendet teremt...

– Boldogok a bekecsérszerzők, őket Isten fiainak fogják hívni. Ezt az igazságot Jézus mondta ki, egy olyan országban, amely leve volt idegen katonákkal és lázadókkal. És ezt az elvi alapvetést erősíti még a római pápa és a szentföldi katolikus érsek szava. Ez a világ nem Kánaán. A vágyakat és a szomorú valót nem szabad összekeverni. Itt az eróplótika jegyében azt vallják ma is, amit a rómaiak mondtak Krisztus korában, vagy máskor jóval előbb: „ha békét akarsz, készüld a háborúra!” Több és erősebb fegyver, megfélemlítés, eredményesebb titkos akciók. Szerintünk pedig, ha békét akarunk, próbálkozzunk kell a megértéssel, a megbecsüléssel, a segítséggel. Csak így lehet „rendet tenni”. Misszióknk lényege: mindenkit szeretnénk gondolkodásra és cselekvésre felhívni. Hamarosan megismerhetjük a nagyközönség felhívásainkat. Óriás fotókon egy kenyeret megosztó kislány lesz látható, a háttérben pedig Rembrandt nagyszerű képe, az Irgalmas szamaritanus. „Jó jót tenni” – ez az adventi jelszavunk.

...a lakásban, ahol öt-
mum családok nélkül is meg lehet élni.

re felkészül – tíznapú életm
halmozott fel a lakásban, ahol öt-

amivel az elmebeteg kicátlá
rendőrség nem adott tájékozta-

gyarországon ugyanis – a jelenlé
érvényben lévő törvények szerin

relik, amiben a gyors
pel a vásárló egészsé
szemléli állapota.

A karácsonyi ajándékozás jegyében újítják meg a hagyományt

Szent Miklós-napi búcsú a Főtéren

Általános európai hagyomány, különösen a domináns katolikus városokban az úgynevezett patrocinium, azaz: a település védőszentjének ünnepe. Kecskeméti patrónusa – erről korabeli dokumentumok is tanúskodnak – Szent Miklós püspök, akiről, annak rendje és módja szerint, Miklósnapon (tehát december 5-én) rendszerint kisebb-nagyobb népiünnepkkel meg is emlékeztek. A szocializmus évtizedeiben sajnos elmosódott ez a jeles hagyomány, amit azonban három évvel ezelőtt a kecskeméti Porta Egyesület – együttműködve a Barátok temploma vezetésével – a Kecskeméti Búcsú megrendezésével felelevenített.

Hovány Márton: 1000 adag gyűjtője készit.

A nagy sikerű rendezvényen 2001-ben a Kálvária átadása, tavaly pedig a Szent Miklós-templom felújításának előmozdítása volt a nagy esemény. Mindkét évben több száz kisgyermek kapott ajándéksomagot, az ünnepség résztvevőit pedig a fűtött sátorban vacsorára is vendégül látták a szervezők.

A rendezvény sikere megmutatta a kezdeményezés kulturális, közösségformáló értékét, valamint fontos tanulságokat is kínált. Rámutatott például arra, hogy mennyire fontos

A kecskeméti gyerekek a kedvezményezettjével a megújuló Mikulás-napi ünnepnek.

lik az emberek a fesztiváli hangulatot a téli hónapokban, az adventi készülődés időszakában is.

A tapasztalatok nyomán a Porta Egyesület idén ismét folytatni szeretné ezt a nagyszerű kezdeményezést. Kiemelt esemény a Mikulás-napi búcsú szentmise a Barátok templomában, azt követően az ajándéksomagok kiosztása, majd vendéglátás a főtéren fellátott nagyszabotban. Az ideiglenes színpadon fellépő a többiek között a Novus és a Kecskeméti Zenészeget, a Porta Egyesület kiállítótermében (a Barátok temploma udvarából nyílik) a Creator Spiritus Alkotócsoport munkáit tekinthetik meg az érdeklődők. A rendezvényt a városi és megyei önkormányzat, a Westel, az M-real Rt., a Phoenix Mecano és a Termotar Kft. is támogatja.

Az idei főszponzor Hovány Márton, aki a 1000 adag gyűjtője

A homilistát dr. Bábel Balázs mondja.

néves közéleti személyisége és karneváldirektor felajánlásával. Hovány főlkérésére a Kecskeméti Gyűjtőfő Fesztivál szírszakácsai – közöttük Garaci János, Kovács Sándor és Kecskeméti Krisztina – főzik az 1000 adag kiváló gulyást, amivel a főtéren fellátott sátorban látják vendégül a rendezvény látogatóit, ingyenesen. Akik gesztust adománnyal szeretnék viszonzni, a Szenteste Alapítvány javára tevé felajánlással megtehetik. Ezzel egy újabb nemes vállalkozást segítenek, hiszen a befolyt összegből a Szenteste Alapítvány december 24-én árvaházak kis lakóit ajándékozza

Megzavarták a tolvajt

KECSKEMÉT

Rajtakaptak egy betörőt, amint éppen egy élelmiszerbolt ajtaját feszegette Kecskeméten.

Először elszaladt, majd elfogták. Az eset csütörtökön hajnali

fél 3 körüli időben Kecskeméten a Dófa utcán az egyik élelmiszerboltnál történt. Ide akart behatolni úgy, hogy az ajtót kifeszítette. Lázas munkája közben azonban megzavarták, ezért megpróbált kerekéket oldani. Azonban nem ju-

tott messzire. A gyorsan rendőri intézkedésnek nyelnek a járőrök hangoztak, és őrizte meg az éves kecskeméti fia, akit a betörés elkövetőjének a bíróság elítélte.

Extra kérdések az utazásról

Válaszol Piszóné Füredi Krisztina irodavezető

- Mitől jó az Extra Utazásközvetítő Iroda?

– En és a kollégáim az üdülési célpontok 90%-át ismerjük. Mi, a tulajdonosok is ott ülünk nap mint nap a pultban, hogy személyesen adjuk át tapasztalatainkat. Az utas érdeke nálunk szent, mindennél előbbre való. Mivel a mi szolgáltatásunk előre nem látható, nem kipróbálható, így csak olyat ajánlunk, ahová mi magunk is szívesen elmennénk. Ezt a munkát csak olyan ember tudja jól végezni, akinek a szíveben szeretet lakik, aki feltétel és ellen-szolgáltatás nélkül is képes adni.

- Van-e új slágert az utazási piacban?

– Közvetlen légi járat indul most először Kubába, Indiába, Ománba, Dubaiba, Zanzibárra és 10 év után ismét lesz repülőjárat a Dominikai Köztársaságba is. Emellett továbbra is közvetlenül érhetők el Thaiföld, Kenyár, Dél-Afrikát, Sri-Lankát, Maldív-szigeteket, Egyiptomot, Marokkót, Tunéziát és a Kanári-szigeteket.

- Miért érdekes, hogy közvetlen járat legyen?

– Eddig is, és a felsoroltak mellett is utaztunk távoli helyekre, de azt a vendégeknek egyénileg, illetve valamelyik európai országban való átszállással kell megoldaniuk. Ez jó tájékozódást, nyelvismereteket igényel, és akkor még a közös téli időjárás csatlakozási nehézségeiről nem beszélünk. Közvetlen járat egyszerűbb, olcsóbb és biztonságosabb. A másik ok talán

van magyar nyelvű kísértő, amelyre igény.

- Azért ezek az utak nem két fillérnek...

– Tudjuk, hogy csak egy szűkebb körében lehet meg magának a téli üdülést. Az iskolaidő is sokaknak ellehetetleníti az utazást. De én akkor sem értem, hogy mi az, hogy 150.000 Ft-ért utazni Egiptomba, mint a félértét, a 30 fokos melegben. Tunézia, Törökország, Egyiptom 50.000 Ft körül lehet, mint a félértét, a 30 fokos melegben. Tunézia, Törökország, Egyiptom 50.000 Ft körül lehet, mint a félértét, a 30 fokos melegben.

Azoknak is tudunk kb. 100.000 Ft-ért alacsonyabb áron csomagot összeállítani, akik csak nyáron szeretnének utazni, és szállást igényelnek. Többet megoldjuk magunk, mint a félértét, a 30 fokos melegben. Tunézia, Törökország, Egyiptom 50.000 Ft körül lehet, mint a félértét, a 30 fokos melegben.

- Milyen szezonot zártak?

– A kiutazásoknak azelőtt jó évet zártunk, mint az elmúlt évek. 11 évesek vagyunk, és ez eddig legnagyobb sikerünk. A TUI mint a világ egyik legfontosabb utasforgalmi cége eladási listáján a 4. helyen állunk, maradvány budapesti irodáitól, ahol a június 1-én kezdődött a szezon, és azóta a TUI egyik termékcsoportja a TERRA, akik autós utasoknak kínálnak lakást, apartmanokat, szállásokat – országos hálójuk segítségével.

Nagyon nagy köszönet érte minden

KARÁCSONY

A PETŐFI NÉPE MELLEKLETE

Isten országa nem e világból való...

Beszélgetés dr. Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti érsekkel az ünnep alkalmából

Karácsony van. Ilyenkor, egy kisélt elcsendesedik a mások oly zajos és zavaros világ. Sokan ébrednek rá: az anyagiak mellett más értékek is léteznek. Sok mállik ilyenkor a papokon, lelkészekben, hiszen gyakran olyanokhoz is kell szólniuk, akik az év többi napján távol maradtak az oltártól. A karácsonyi készülésdés perceiben kértünk interjút dr. Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti metropolitától, aki ma éjféltől az ország nyilvánossága előtt tesz tanúbizonyságot a szeretet Istenéről (az MTV 1 a kalocsa főszékes-egyházból közvetíti az éjféli misét).

A szeretet országa

- Kis hittanósként, azt tanultuk Marosi püspök úr óráin, hogy kemény harbori dől a lelkekért, a lelkünkért. Vannak a sátánnak is csapatai. Velük szembe kell állni, az Isten, az angyalok harcolnak. Őr- szerinti az ide! Karácsony hon? Hol az a nagy csata?

Ez csak a felszín. Tudja, valóban valjunkt, hogy a jósnak is van szemléi erőforrása, és a gonosz szellem is. Az utóbbit a keresztény - de zsidó is, és a muzlím is - valamiképpen a gonosz lélekkel azonosítja. Mindenki lehet tapasztalata erre. Ki az, aki nem éri jól a férfiak, gondolkodásában ez a viaskodás? Azt nagyon redősen nézi a maga életét, az tudja, hogy sokszor erősebb bennünk a rossz, de tudjuk, hogy van esélyünk az újrakezdéshez...

A keresztényiség története kez- kez ér. Nem, tanít börtönök- nek, hogy annyi indóság. Isten- nek tetsző aldozat ellenére az emberiség úgygondoz puszítja egy- egy, mint Krisztus születése ko- roháni?

- Sokan kérdezik és joggal: hol az Isten, ha semmi sem változott kedvezően? Sőt egy rosszabb lesz a helyzet a világban. Én nem vagyok annyira pesszimista. Adódhat a változatlanság negatív érzete abból is, hogy a tömegkom- munikáció segítségével arról órá- ra tudjuk, hogy mi történik Ausz- taliában, Afrikában vagy báhol, azok mindig terrorcselekmények- kel, háborúsgokkal, katasztró- fákkal kezdődnek. Ugyhogy telje- sen az az érzete a mai embernek, hogy ez a sátán világa. Pedig nem így van.

- Advent kezdetén, Krisztus ki- rily vasárnapján, félszentül temp- lonainknak a katonák himnusz- a: Krisztus győz, Krisztus uralkodik. Hol van ez a királyság? Hol a Sze- retet országa?

- Már Pilátusnak megmondta Jézus: az én országom nem e vi- lágból való. Kíváncsisággal nem- vigyek. Hogy élte ez ezeket a na- pokat? ... és ami arról énkünk -, nem ugyanaz, mint amikor emberi é- telében szólnak az utalások- ról. Az ember hatalmához legyér és a jog kétségbe tételek szer- vezet, hogy oda jöjtenek ne- vigyenek. Hogy élte ez ezeket a na- pokat?

- Romában voltam, amikor ki- pattant az ügy. De ahogy hazajöt- tem - kezdettől -, evangéliumi el- vokról beszéltünk. Ha már így van, hogy vannak menekültek, ak- kor azokat embersegélyen kell fo- gadni. Nem igaz, hogy minden ka- lacsi polgár akarta a tiltakozást és a tintelet. Volt, akinek lelkihi- mereti gondok okoztak a kérdés, és csendben anélkül döntött, hogy nem írja alá a visszatérő ívet. Ez az evangéliumi törvényszeri- ség. Az indulatok mindig hang- sa, látványosak, de a jöttek mindig csendeselek.

A menekültek karácsonya

- Menyire eredményes az egyházi misszió a kisebbségek, a szegé- nyek és az aldozóitok ügyében? Őr- volt az ügy fészerpölye az év ka-

A felvételenként Dr. Bábel Balázs, kalocsa-kecskeméti érsek 12 napos szertartást celebrál.

... és most éppen az érseki pa- lota szomszédságában élők min- denajánkat a menekültek. Mi- lyen lesz a karácsony?

- Bár ok jobbra mozlim mo- hamedán vallástak, kapcsol- tunk egyre erősödik. Jártam már náluk a múlt héten és korábban is. Valami megsejtették ök is ab- ból, hogy mi szeretettel fogadjuk őket. Persze egy menekült élete egészen más, mint aki saját ha- zájában élhet. Így a mostani ün- nepi találkozás új tartalmakat hordoz. Kiderült: a szeretet szá- muk egy közös nyelv, amit társadalomban és vallásokon ki- vül-bél mindenütt érteni le- het.

- Az ünnepet összehozták az emberek. Ilyenkor azok is el-

mennek a templomba, akik nem gyakorolják a vallásukat. Az egy- ház föl túl készülti ezekre a fel- adatokra?

- Még a legkisebb falucskák- ban is van karácsonyi istentisztelet. Azért használok e szót - azért nem mondtam misét -, mert ah- ova nem tudunk felszentelt papot adni, oda diakónust vagy fől- készült munkatársat küldünk. Persze igekezznek a plébánosok legalább egy karácsonyi misében összejöjjen a hívek.

- A családjal, a szülei vel ta- lálkoznak?

- Nagyon szeretem a szüleimet, de ök azt már káplán koromban tudomásul vették, hogy a pap ka- rácsnyok, hűsvétok, a nagy ün- nepek idején nem otthon tartó- kodok, hanem ott van, ahol az ő népe van. Miniket a templomban van a családunk. Mert az életünk- től bors a fedatára aldozókat. Megszé- telt boldog szolgálat ez. Jézus szava így: Nagyból boldogság adni, mint kapni.

hogy az katolikus egyház nem lép.

Túl óvatos.

- Az egyház nem olyan öreg, hogy ne akarna változni, de nem olyan fiatal, hogy azonnal reagál- na a világ minden rezdülésére. Végül így: a katolikus egyház egy tengeráró hajó. Nyilván, hogy egy kis kishajóval könnyebben le- het megfordulni a vízen, mint egy nagy monstrummal, de egy ilyen nagy hajó, ha csak egy kicsit is for- dult, óriási változást eredményez. A II. Vatikáni Zsinaton például va- lamely csoda történt.

A templomban vár a család

- Engedjen meg egy személyes kér- dest. Önnek van-e, lehet-e magán- élet? Nyílt lehetősége, hogy el- dovoljon a megszokott szolgálat- tól, lelkileg töltözközzön?

- Azt hiszem, a legitimebb magánéleti dolok mindenképpen léte- ben, ha szívbeli indákok. Mert akkor olyasmit is kimond, amit ia- lan meg a legjobban barátainak vagy a házastársának sem meg kimón- dani. Ez ezt az intimistát egy ér- seknek is móda van megtálatni. Én is próbálok elvonulni és kap- csolatot teremteni az én Isteneim- mel.

- A családjal, a szülei vel ta- lálkoznak?

- Nagyon szeretem a szüleimet, de ök azt már káplán koromban tudomásul vették, hogy a pap ka- rácsnyok, hűsvétok, a nagy ün- nepek idején nem otthon tartó- kodok, hanem ott van, ahol az ő népe van. Miniket a templomban van a családunk. Mert az életünk- től bors a fedatára aldozókat. Megszé- telt boldog szolgálat ez. Jézus szava így: Nagyból boldogság adni, mint kapni.

FARKAS P. JÓZSEF

Papp Tamás: Feladatunk, hogy fáradhatatlanul keressük az igazságot. Előítéletek nélkül törekedjünk azt megérteni. Mutassuk be tárgyilagosan a valóságot, de tárjuk föl a benne lévő reménységet is. Ne zaklassunk, hanem adjunk magyarázatot. Vegyük tudomásul, hogy a hír van az emberért, és nem az ember a hírért. Imádkozunk az áldozatokért, de az erőszakos cselekmények elkövetőiért is. Sajtónyilatkozatukban többek között ezeket az elveket fektették le az európai keresztény rádiók képviselői. Hogy ez mennyire fontos arra jó példa a Kalocsa környékén kialakult helyzet, amelyben a helyi lakosság, az érsekség közelében fekvő egykori laktanya menekült táborrá alakítása ellen tiltakozik. A sajtónak felelőssége van abban, hogy ne tömegpszichózist keltsen, hanem az emberségünkből fakadó értékekre emlékeztessen, és olyan embereket szólaltasson meg, akik ezt képviselik. Az afgán menekültek befogadása ellen tiltakozóknak Bábel Balázs, Kalocsa-Kecskeméti érsek válaszol.

Érsek: Nem viselkedhetünk másképp, mint az irgalmas szamaritánus, aki segített a rászoruló emberen. Jézus tanítása, - nevezetesen a Hegyi Beszéd, - egyértelműen tanítja azt, hogy ha mi csak azokat szeretjük, akik minket szeretnek, vagy akik nekünk jót tettek, akkor semmivel sem vagyunk különbek a többi embernél. Jézus még az ellenség szeretetéig is elment erkölcsi tanításában. Itt viszont épp arról van szó, menekülteket kell befogadni. Tehát nem kifejezetten ellenségeket, hanem olyan embereket, akik menekülnek hazájukból. Annak idején, amikor a magyarok menekültek 1956-ban, akkor nagyon jól esett nekik, hogy befogadták őket és segítségükre voltak. Ezt sem szabad elfelejteni. Tehát elsődlegesen Jézus tanítása mondja. Azután a magyar történelmi múlt. Szent István törvényei, és sok más példa a történelmünk-ből, hogy mi befogadtunk olyan embereket, akik ide me-

nekültek, és itt védelmet kerestek nálunk. **Szeretném azt a tévhitet eloszlatni, hogy a keresztények nem hallatják hangjukat.** Ez sokaknak nem népszerű. De az evangélium mindennél előbbre való. Ezt kell nekem is hirdetni. Ezt hirdeti velem együtt az egyházmegye papsága, és minden jóézésű keresztény, hogy a menekültön segíteni kell, és amit lehet, meg kell értük tenni. Hiszen a felebaráti szeretet parancsa, **az emberség**, erre kötelez bennünket.

Papp Tamás: Bizonyára nagyon sokan vannak, akik napjainkban nem értik meg, hogy különbséget kell tenni az iszlámhívők, és az iszlám országok, illetve a terroristák egy csoportja között. Nagy felelőssége van itt a médiáknak is, hogy árnyaltan fogalmazzanak, árnyaltan közvetítsék az információkat is. De ugyanakkor, minden embernek nagy felelőssége van abban, hogy különbséget tudjon tenni népcsoportok, és egy-két szélsőséges megnyilvánulások között.

Érsek: Szentatyánk is éppen ezt tanítja mindenütt, amikor járja a világot. Az iszlám nem mindenestül fanatikus. Van egy egészen pietisztikus áramlata a szuffik, akik az imádságra, az emberségre, a felebaráti szeretetre is törekednek. És ahogyan nem lehet azt mondani, hogy Írországbán azok a harcok vallási eredetűek, hanem gazdasági eredetűek. Én úgy gondolom, itt is, ami most ebben a háborútól terhes világban lezajlik a szemünk előtt, egyáltalán nem vallási indítékú, hanem gazdasági indítékú. Nekünk itt keresztényeknek fölül kell ezen emelkedni. És még ha bele is kerülne valami vallási színezet, - Jézus pontosan ezt tanítja számunkra, - az ellenség szeretet, az a Mennyei Atya szeretetének utánzása, aki fölkelti napját jókra és gonoszokra egyaránt. Esőt ad mindenkinek. Fö-lülmúlhatatlan parancsa Jézusnak az ellenség szeretet, amit semmiképpen nem érzélem formájában kell megél-

szeretet, amit semmiképpen nem érzelem formájában kell megélnünk. Hanem a jóakarat formájában, hogy akik rá-szorulnak, még ha ellenségeink is voltak, segíteni kell rajtuk. Ilyen értelemben értendő, hogy legyenek tökéletek, mint a ti mennyei Atyátok. Mert nem általában Isten tökéletességét, hanem ezt a legmagasabb rendű szeretetét utánozva hasonlítunk a mennyei Atya tökéletességéhez. Természetesen ez egy olyan magas mérce az ember számára, és szinte beteljesíthetetlen. De ha eleve lemondunk róla, akkor nem lehetünk Jézus követői.